

לפי שנתנית כלי עם מים מתחת לניצוצות, הרגילים ליפול למטה לתוך המים, הרי היא ככיבוי להדיא. ובשבת עצמה פשיטא שאסור גם לרבנן. ובאה משנתנו לחדש שאסור ליתן בכלי מים אפילו מערב שבת, שגזרו ערב שבת אטו שבת, ואפילו אליבא דרבנן.

הדרן עלך כירה

פרק במה טומנין

מתניתין:

כשמסלקין את הקדירה מעל גבי הכירה בערב שבת⁽¹⁾, אסור להטמינה⁽²⁾ לצורך השבת⁽³⁾.

ד. ואין צריך לומר שלא יתן מים בכלי בשבת עצמה.

הרי להדיא שאסור ליתן מים בכלי אפילו מערב שבת, ובהכרח שאין זה משום גרם כיבוי של רבי יוסי.

אלא, אמר רב אשי: אפילו תימא משנתינו רבנן היא, המתירים גרם כיבוי בשבת. כי נתנית כדי מים שמתבקעים היא רק גרם כיבוי, שהכדים מתבקעים לאחר זמן מחום הדליקה, והדליקה היא הגורמת לשפיכת המים ולכיבוי. ולכן מתירים שם רבנן לשים כדים של מים אפילו בשבת.

ושאני הכא, שאסור ליתן מים בכלי שתחת הן — מפני שמקרב את כיבוי.

כירה שאינה גרופה וקטומה משום שאין לחשוש בהן שמא יחתה בגחלים. ולכן, אין גם מקום לגזור על הטמנתם, כאשר כל איסור ההטמנה הוא מחמת החשש שמא יבוא להטמין ברמץ ולחתות בגחלים.

אבל רבינו תם פליג, וסובר דאסור להטמין בכל ענין. וחילק בין שהייה להטמנה. שדוקא להשהות מותר [לאחר שנתבשל כמאכל בן דרוסאי], לפי שחיתוי מועט לא יועיל לו, מאחר שהוא מגולה ושליט ביה איורא. אבל בהטמנה, שעושיין לצורך מחר, חיישינן לשמא יחתה אף בקדרה חיה או מבושלת. לפי שמעט חיתוי מועיל לו ליתפס חומו.

והראשונים כתב שיש חומר בהטמנה מבשהייה משום שעושיין את ההטמנה לצורך היום למחר, וצריך חיתוי שלא יתקרב. מה שאין כן שהייה, שהיא לצורך אכילת הערב, ואינה צריכה כל כך חיתוי.

וכתבו הסמ"ג ועוד ראשונים, דאסור להטמין

1. ונחלקו הראשונים בגדר הטמנה.

הרשב"א בריש כירה הוכיח מדברי הר"ח שם, שאף הטמנה במקצת הקדרה קרויה הטמנה. ולא בעינן שיטמין את כולה, אלא אף אם שולי הקדירה [בתחתית] מונחים על גבי דבר המוסף הבל, הטמנה היא.

אולם הדרכי משה פירש בדעת האור זרוע [הובאו דבריו בבית יוסף סימן רנ"ג], דדוקא אם הקדרה מכוסה כולה היא הטמנה.

ונחלקו בזה לדינא המחבר והרמ"א בסימן רנ"ג סעיף א.

[ובביאור הגר"א שם ציין כמקור לדעת הרמ"א את דברי התוספות בסוגיין בד"ה "במה"].

2. וכתבו תוספות בשם רבינו שמואל, דכל איסור הטמנה דמתניתין אינו אלא בקדרה דבשיל ולא בשיל. אבל קדרה חיה או מבושלת לגמרי שרי להטמין. וכמו דאיתא לעיל [יח ב] לענין שהייה, דבהני מותר להשהותם אפילו על